

Het Sliedrechts dialect (334)

KAANDERZIEKTES

D'r gong een juffrouw v'rbij med een hêel stel kaander. Zeker van 't bewaarschool. Nou ja, zô hiet 't tegeswoordig nie meer, mor ik denk aaltijd nog aan 't kakschooltjie van juffrouw Visser aan de Tollesteegt. De kleuters van nou zien d'r aamel gezond uit, zitte knappies in de klere en zijn aalemael vrolijk. De klaaine jong van vroeger wazze zeker deurlôpend verkouwe, want ze liepe aaltijd mè dikke groene snottebelle. Ze hadde op die schooltjies d'r hande vol aan 't afvege van aal die snotneuze. Sommiges wazze aarg laet schôn, dus natte broeke zelle ok wel gêên uitzondering gewist zijn. Tò dat de kaander een jaer of zes zeuve wazze, krece ze van anderande kanderziektes. Toe ik zô klaain was, mos ie nog pokke ingeënt worre en allêen met dat pokkebriefie kò je naer school. Op ie boveaarm kreeg ie van die schrappies en ze gonge mêêstentjids ok nog zitte zwere. Ik heb temenste nou nog vier grôte littekens op m'n arm zitte.

Dauwwurm

Die kaanderziektes kwamme in aale huishouwes voor en wazze aarg besmettelijk. Ze stakke mekaor an, hee. De aalderklaainste zagge d'r aaltijd 'n mietjie miezerig uit. In de wieg begon 't al, ze tobde met de voeding en hadde daerdeur veul last van de ingewande. Ze hadde dauwwurm of sprauw, Engelse ziekte of stuipe. Die stuipe wazze soms zô aarg dà ze d'r bewustelôôs van wiere. De eerste jaere stierve d'r ok wel kaander, soms zonder aanwijsbaore oorzaak. De verzorging was ok nied aaltijd wat jie noemt, mor de moeders hadde d'r meschie ok nie zôvel aandacht voor med aal die grôte gezinne. De beebies wiere veuls te dik ingepakt, bang dà ze wazze voor kou vatte. Nou, dat had 'n aeverechse uitwaarking. Ze liepe aaltijd mè snotneuze, in deuze tijd zegge ze nog wel "snotneus" of: "snottebel". Dat hebbe me nog aan die tijd overgehewe. M'n broerties hadde veul last ven oorontsteking en daerdeur veul oorpijn. Moeder dee d'r soms een druppeltjie waarme slao-olie in, dat hielp wel wat. Lange tijd hieuwe ze dan nog last van een lôpooor. Ontstoke ôôglêêje kwamme ok veul voor, en zôgenaomde wegeschete. Die mos ie wasse mè boorwaoter.

Krentebaerd

Veul kaander hadde last van uitslag rond 'r mond en kin, 't jukke netuurlijk aarg en ze zatte d'r deurlôpend an te klaauwe. 't Gong dan aals mor vedder, op 't lest zatte ze d'r hêemel onder. 't Was aarg slecht onder de knie te krijge, veul raed, mor waaing baot. Nêênt, ze konne een tijd lang mè zô'n krentebaerd rondlôpe.

Veul aarger was 't azzie rôôdvonk had, of mangels geknipt mos worde, mor dae zà me 't de volgende keer mor 's over hebbe. Tot de kijk ,hee!

Hartelijk dank Mevr. B. uit P. , voor deuze bijdraoge. Tot de volgende keer!

Reacties:

R. Buizert. Weresteijn 1. Tel.0184-412035.

K. Lissenburg- v. Genderen. Weresteijn 72. Tel.0184-415368.

